

Neuvoston päätös,**tehty 19 päivänä joulukuuta 2006,****Euroopan yhteisön seitsemännen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin
puiteohjelman (2007–2013) täytäntöön panemiseksi toteutettavasta erityisohjelmasta
"Ihmiset"**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2006/973/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 166 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹,ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

¹ Lausunto annettu 30. marraskuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
² EUVL C 185, 8.8.2006, s. 10.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) (jäljempänä 'puiteohjelma') 20 päivänä joulukuuta 2006 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 967/2006/EY¹ pannaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 166 artiklan 3 kohdan mukaisesti täytäntöön erityisohjelmin, joissa määritetään täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, vahvistetaan erityisohjelmien kesto sekä määrätään tarpeellisiksi arvioituista varoista.
- (2) Puiteohjelma rakentuu neljäntyyppisistä toimista: valtioiden rajat ylittävästä yhteistyöstä politiikan tarpeiden mukaan määritellyillä aihealueilla ("Yhteistyö"); tutkijalähtöisestä tutkimuksesta, joka perustuu tutkimusyhteisön aloitteisiin ("Ideat"); tutkijoiden koulutusta ja urakehitystä varten annettavasta tuesta ("Ihmiset") sekä tutkimusvalmiuksien luomista varten annettavasta tuesta ("Valmiudet"). Tällä erityisohjelmalla olisi pantava täytäntöön "Ihmiset"-osioon sisältyvät epäsuorat toimet.
- (3) Tässä erityisohjelmassa olisi sovellettava sääntöjä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista puiteohjelmaan sekä sen tutkimustulosten levittämistä (jäljempänä 'osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt').

¹ EUVL L 391, 30.12.2006, s. 19.

-
- (4) Puiteohjelman olisi täydennettävä jäsenvaltioissa toteutettavia toimia sekä yhteisön muita toimia, erityisesti rakennerahastoja, maataloutta, koulutusta, kulttuuria, kilpailukykyä, innovointia, teollisuutta, terveyttä, kuluttajansuojaa, työllisyyttä, energiaa, liikennettä ja ympäristöä koskevia toimia, jotka ovat tarpeen, jotta saataisiin aikaan Lissabonin tavoitteiden edellyttämä strategisten toimenpiteiden kokonaisuus.
- (5) Tässä puiteohjelmassa tuettavien innovointiin ja pk-yrityksiin liittyvien toimien olisi täydennettävä toimia, jotka toteutetaan kilpailukykyä ja innovointia koskevan puiteohjelman yhteydessä ja joilla edistetään osaltaan tutkimuksen ja innovoinnin lähentymistä, ja edistettävä kaikkia innovoinnin muotoja.
- (6) Puiteohjelmaa täytäntöön pantaessa voidaan toteuttaa täydentäviä ohjelmia, joihin osallistuvat vain tietyt jäsenvaltiot, päättää yhteisön osallistumisesta useiden jäsenvaltioiden yhdessä käynnistämiin ohjelmiin tai perustaa yhteisyrityksiä taikka ottaa käyttöön muita järjestelyjä perustamissopimuksen 168, 169 ja 171 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

- (7) Kansainvälisyys on keskeisen tärkeä Euroopan tutkimuksen ja kehittämisen alan inhimillisiin voimavaroihin liittyvä osatekijä. Tämä erityisohjelma on yhteisön perustamissopimuksen 170 artiklan nojalla avoin kaikille maille, jotka ovat tehneet asiaa koskevat sopimukset, ja lisäksi se on hankekohtaisesti avoin kolmansien maiden yksiköille ja kansainvälisille tieteellisen yhteistyön järjestöille, jos niiden osallistuminen on molempinpuolisen edun mukaista. Lisäksi kaikki tämän erityisohjelman toimet ja erityistoimet ovat avoimia kolmansien maiden yksittäisille tutkijoille.
- (8) Tähän ohjelmaan kuuluvassa tutkimustoiminnassa olisi noudatettava eettisiä peruseriaatteita, joihin kuuluvat Euroopan unionin perusoikeuskirjaan sisältyvät eettiset periaatteet.
- (9) Puiteohjelman toteuttamisella olisi edistettävä kestävää kehitystä.
- (10) Olisi varmistettava, että puiteohjelman varainhoito on moitteetonta ja että puiteohjelma on toteutukseltaan mahdollisimman tehokas ja käyttäjäystävällinen, sekä samalla taattava oikeusvarmuus ja se, että ohjelma on helposti kaikkien osallistujien hyödynnettävissä, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002¹ ja mainitun varainhoitoasetuksen soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002² sekä niiden mahdollisten tulevien muutosten mukaisesti.

¹ EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

² EYVL L 357, 31.12.2002, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 1261/2005 (EUVL L 201, 2.8.2005, s. 3).

- (11) Olisi myös toteutettava asianmukaiset ja Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin nähden oikeasuhteiset toimenpiteet sekä myönnettyjen tukien vaikuttavuuden että näiden varojen käytön tehokkuuden seuraamiseksi väärinkäytösten ja petosten estämiseksi sekä ryhdyttävä tarvittaessa toimiin menetettyjen, aiheettomasti maksettujen tai väärin käytettyjen varojen perimiseksi takaisin Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95¹, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi 11 päivänä marraskuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen² (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen³ (EY) N:o 1073/1999 mukaisesti.
- (12) Tämän päätöksen täytäntöönpanotoimenpiteet ovat pääasiassa hallintotoimenpiteitä, ja ne olisi näin ollen hyväksyttävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁴ 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä noudattaen. Koska ihmisalkioiden ja ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä sisältävään tutkimukseen liittyy kuitenkin tämän päätöksen 4 artiklassa kuvattuja eettisiä kysymyksiä, kyseisten hankkeiden rahoittamistoimenpiteet olisi näin ollen hyväksyttävä päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä noudattaen.

¹ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

² EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

³ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁴ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2006/512/EY (EUVL L 200, 22.7.2006, s. 11).

- (13) Ohjelman täytäntöönpanossa on otettava asianmukaisesti huomioon sukupuolten tasa-arvoon liittyvät seikat sekä muiden seikkojen ohella niiden tutkijoiden työehdot, työhönottoprosessien avoimuus sekä urakehitys, jotka otetaan työskentelemään tämän ohjelman toimien yhteydessä rahoitettavissa hankkeissa ja ohjelmissa. Näitä seikkoja koskevana vaikkakin vapaaehtoisena ohjenuorana on eurooppalaisesta tutkijoiden peruskirjasta ja tutkijoiden työhönoton säännöstöstä 11 päivänä maaliskuuta 2005 annettu komission suositus.
- (14) Tällä ohjelmalla pyritään luomaan aidosti eurooppalaiset tutkijoiden työmarkkinat, ja siinä tuetaan Euroopan tutkimuksen ja kehittämisen alan inhimillisiä voimavaroja koskevaa kokonaisvaltaista strategiaa sekä sen jatkokehitystä ja toteutusta asiakirjojen Eurooppalaisen tutkimusalueen liikkuvuusstrategia¹ ja Tutkijat eurooppalaisella tutkimusalueella: yksi ammatti, monta uraa² pohjalta. Lisäksi siinä otetaan huomioon 18 päivänä huhtikuuta 2005 annetut neuvoston päätelmät inhimillisistä voimavaroista tutkimuksen ja kehittämisen alalla.
- 15) "Ihmiset"-erityisohjelmalla pyritään lisäämään T & K -potentiaalia Euroopassa sekä laadun että määrän osalta, myös tutkijan 'ammatin' tunnustamiseen, jotta huippuosaaminen säilyisi perustutkimuksessa ja olennainen teknologinen tutkimus kehittyisi sekä eurooppalaisia tutkijoita kannustettaisiin liikkumaan Euroopasta, Eurooppaan ja Euroopassa. Lisäksi sen olisi autettava osaltaan luomaan oikeat olosuhteet, joilla parhaat ulkomaiset tutkijat houkutellaan tekemään tutkimusta Euroopassa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

¹ Komission tiedonanto Eurooppalaisen tutkimusalueen liikkuvuusstrategia, KOM(2001) 331, 20.6.2001, sekä neuvoston päätöslauselma 2001/C367/01.

² Komission tiedonanto Tutkijat eurooppalaisella tutkimusalueella: yksi ammatti, monta uraa, KOM(2003) 436, 18.7.2003 ja neuvoston päätelmät 10.11.2003 - EUVL L 282, 25.11.2003, s. 1.

1 artikla

Vahvistetaan tutkimukseen, teknologian kehittämiseen sekä demonstrointiin liittyviä yhteisön toimia koskeva "Ihmiset"-erityisohjelma, jäljempänä 'erityisohjelma', joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2007 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2013.

2 artikla

Erityisohjelmassa tuetaan "Ihmiset"-osioon kuuluvia toimia, joilla kannustetaan ihmisiä ryhtymään tutkijan ammattiin sekä vankennetaan sekä määrällisesti että laadullisesti tutkimuksen ja teknologian alan tutkijoiden, myös naistutkijoiden, voimavaroja Euroopassa. Tutkijoiden koulutusta ja urakehitystä tukevissa toimissa eli "Marie Curie -toimissa" keskitytään osaamisen ja urakehityksen keskeisiin osatekijöihin ja tiivistetään yhteyksiä kansallisiin järjestelmiin.

Toimien tavoitteet ja pääpiirteet määritetään liitteessä.

3 artikla

Erityisohjelman toteuttamista varten tarpeelliseksi katsottu rahoitusmäärä on 4 750 miljoonaa euroa, josta komission hallintomenojen osuuden on oltava alle 6 prosenttia.

4 artikla

1. Kaikessa tähän erityisohjelmaan kuuluvassa tutkimustoiminnassa on noudatettava eettisiä perusperiaatteita.
2. Erityisohjelmasta ei rahoiteta seuraavia tutkimusaloja:
 - lisääntymistarkoituksessa tehtävään ihmisen kloonaukseen liittyvä tutkimus,
 - tutkimus, jossa pyritään muuttamaan ihmisen geeniperimää siten, että muutoksesta saattaa tulla periytyvä¹,
 - tutkimus, jossa pyritään luomaan ihmisalkioita vain tutkimustarkoituksiin tai kantasolujen tuottamista varten, esimerkiksi somaattisten solujen tuman siirron avulla.
3. Ihmisen – sekä aikuisen ihmisen että ihmisalkion – kantasoluja koskevaa tutkimusta voidaan rahoittaa tutkimusehdotuksen sisällöstä ja asianomais(t)en jäsenvaltio(ide)n lainsäädännöstä riippuen.

Ihmisalkion kantasolujen tutkimusta koskevien rahoitushakemusten on sisällettävä tarvittavat tiedot jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten toteuttamista toimilupia ja valvontaa koskevista toimenpiteistä sekä tiedot annettavista eettisistä hyväksynnöistä.

¹ Sukurauhasten syövän hoitoon liittyvää tutkimusta saadaan rahoittaa.

Laitosten, organisaatioiden ja tutkijoiden on ihmisalkioista saatavien kantasolujen hankinnan osalta oltava tiukan lupajärjestelmän ja valvonnan alaisia asianomais(t)en jäsenvaltio(ide)n lainsäädännön mukaisesti.

4. Edellä määritettyjä tutkimusaloja tarkastellaan tieteen edistymisen valossa ennen tämän ohjelman toista vaihetta (2010–2013).

5 artikla

1. Erityisohjelma pannaan täytäntöön käyttämällä puiteohjelman liitteessä III määritettyjä rahoitusjärjestelyjä.
2. Tässä erityisohjelmassa sovelletaan osallistumista ja tulosten levittämistä koskevia sääntöjä.

6 artikla

1. Komissio laatii erityisohjelman täytäntöönpanoa varten työohjelman, jossa määritellään tarkemmin liitteessä esitetyt tavoitteet ja toimet, ehdotuspyynnön kohteena oleviin toimiin sovellettava rahoitusjärjestely sekä täytäntöönpanon aikataulu.

2. Työohjelmassa otetaan huomioon olennaiset tutkimus-, tutkijankoulutus- ja urakehitystoimet, joita toteutetaan jäsenvaltioiden, assosioituneiden valtioiden sekä eurooppalaisten ja kansainvälisten organisaatioiden toimesta, sekä Euroopan tasolla saatava lisäarvo, vaikutukset teollisuuden kilpailukykyyn ja merkitys yhteisön muiden politiikkojen kannalta. Työohjelma päivitetään tarpeen mukaan.
3. Rahoitusjärjestelyjen puitteissa toteutettavia epäsuoria toimia koskevien ehdotusten arvioinnissa ja hankkeiden valinnassa sovelletaan osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen 15 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyjä kriteereitä.
4. Työohjelmassa voidaan yksilöidä:
 - a) organisaatioita, jotka saavat tukea jäsenmaksun muodossa;
 - b) toimia yksittäisten oikeussubjektien toimien tukemiseksi.

7 artikla

1. Erityisohjelman täytäntöönpanosta vastaa komissio.
2. Jäljempänä 8 artiklan 2 kohdassa säädettyä hallintomenettelyä sovelletaan seuraaviin toimenpiteisiin:
 - a) 6 artiklassa tarkoitettu työohjelma, sovellettavat rahoitusjärjestelyt, ehdotuspyyntöjen sisältö sekä sovellettavat arviointi- ja valintaperusteet mukaan lukien;

- b) 2 artiklassa tarkoitettujen toimien rahoituksen hyväksyminen tapauksissa, joissa tämän ohjelman mukainen yhteisön arvioitu rahoitusosuus on 0,6 miljoonaa euroa tai enemmän;
 - c) puiteohjelman 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen arviointien toimeksiannon laatiminen.
3. Sellaisten toimien rahoituksen hyväksymisessä, joihin liittyy ihmisalkioiden ja ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä, sovelletaan 8 artiklan 3 kohdassa säädettyä sääntelymenettelyä.

8 artikla

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4 ja 7 artiklaa.

Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kahdeksi kuukaudeksi.
3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kahdeksi kuukaudeksi.
4. Komissio tiedottaa säännöllisesti komitealle erityisohjelman täytäntöönpanon yleisestä edistymisestä ja antaa sille oikea-aikaisia tietoja kaikista tämän ohjelman mukaisesti ehdotetuista tai rahoitetuista TTK-toimista liitteen II mukaisesti.

5. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

9 artikla

Komissio järjestää tämän erityisohjelman kattamilla aloilla toteutettujen toimien osalta puiteohjelmasta tehdyn päätöksen 7 artiklassa tarkoitetun riippumattoman seurannan, arvioinnin ja uudelleentarkastelun.

10 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2006.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. KORKEAOJA

LIITE I**TIETEELLISET JA TEKNISET TAVOITTEET
SEKÄ AIHEALUEIDEN JA TOIMIEN PÄÄPIIRTEET****Johdanto**

Yksi tieteen ja teknologian keskeisistä kilpailutekijöistä on tutkijavoimavarojen määrä ja laatu. Euroopan TTK-kapasiteetin ja -tehokkuuden lisääminen sekä eurooppalaisen tutkimusalueen lujittaminen ja jatkokehitys edellyttävät, että Euroopasta tehdään houkuttelevampi paikka tutkijoiden kannalta. Tämä on myös tämän erityisohjelman strateginen päätavoite. Tavoitteeseen pyritään luomalla ja lujittamalla koko Euroopassa rakenteita, jotka palvelevat merkittävällä tavalla tutkijankoulutuksen organisointia, käytännön toteutusta ja laatua, tutkijoiden aktiivista urakehitystä, eri alojen ja tutkimusorganisaatioiden tutkijoiden välistä tietämyksen vaihtoa, lisääntyvää kumppanuutta yritysten ja korkeakoulujen välillä sekä naisten ja uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden vahvaa osallistumista tutkimukseen ja kehittämiseen.

Ohjelma toteutetaan investoimalla järjestelmällisesti ihmisiin, pääasiassa Marie Curie -toimien muodostaman johdonmukaisen toimenpidekokonaisuuden kautta, ottamalla erityisesti huomioon eurooppalainen lisäarvo Marie Curie -toimien eurooppalaista tutkimusaluetta jäsentävän vaikutuksen valossa. Hyödyntämällä aiemmissa puiteohjelmissa toteutetuista Marie Curie -toimista saatuja kokemuksia näillä toimilla kehitetään tutkijoiden osaamista ja pätevyyttä heidän uransa kaikissa vaiheissa. Toimilla tuetaan niin nuorille suunnattua alkuvaiheen tutkijankoulutusta kuin tutkijoiden urakehitystä ja elinikäistä koulutusta sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Liikkuvuus sekä valtioiden että eri alojen välillä on tämän ohjelman kannalta olennaista. Edistämällä tutkijoiden liikkuvuutta ja lisäämällä niiden laitosten resursseja, jotka vetävät puoleensa kansainvälisiä tutkijoita, voidaan edistää osaamiskeskusten syntymistä eri puolille Euroopan unionia. Kaikkien Marie Curie -toimien keskeisiä osatekijöitä ovat myös eri aloilla ja maissa saadun kokemuksen tunnustaminen sekä tutkijoiden asianmukaisten työolosuhteiden varmistaminen. Toteutetaan erityisiä toimenpiteitä, joilla tuetaan uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita ja heidän uransa varhaisvaiheita, sekä ns. aivovientä vähentäviä toimenpiteitä, joihin kuuluu esimerkiksi paluupurahojen myöntäminen.

Marie Curie -toimet ovat käytettävissä kaikilla EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla tutkimuksen ja teknologian kehittämisen aloilla. Tutkimusalat ovat hakijoiden vapaasti valittavissa. Joitakin ohjelmaan kuuluvia toimia voidaan kuitenkin kohdentaa esimerkiksi tietyille tieteenaloille, teknologian osa-alueille tai maantieteellisille alueille taikka tutkimusorganisaatioiden tyyppin ja tutkijaryhmien mukaan, jotta voidaan vastata Euroopan kehittyviin tarpeisiin tutkijankoulutuksen, tutkijoiden liikkuvuuden, urakehityksen sekä tietämyksen vaihdon osalta. Jotta koulutus ja liikkuvuus saadaan varmistettua tutkimuksen ja teknologian uusilla aloilla, on huolehdittava asianmukaisesta koordinoinnista puiteohjelman muiden osien kanssa; tähän liittyy myös mahdollisuus toteuttaa yhteisiä ehdotuspyyntöjä.

Yritysten, mukaan luettuina pk-yritykset, vahva osallistuminen on ohjelman kannalta tärkeä lisäarvoa tuottava tekijä. Kaikissa Marie Curie -toimissa edistetään yritysten ja korkeakoulujen yhteistyötä tutkijankoulutuksessa, urakehityksessä ja tietämyksen vaihdossa teollis- ja tekijänoikeuksien suoja huomioon ottaen. Lisäksi erityisellä toimella tuetaan yritysten ja korkeakoulujen yhteisiä toimintamuotoja ja kumppanuuksia kiinnittäen erityistä huomiota pk-yrityksiin.

Kansainvälinen ulottuvuus, joka on keskeinen Euroopan tutkimuksen ja kehittämisen alan inhimillisiin voimavaroihin liittyvä osatekijä, otetaan huomioon edistämällä tutkijoiden syrjimätöntä urakehitystä sekä lisäämällä ja monipuolistamalla tutkijoiden välityksellä tehtävää kansainvälistä yhteistyötä ja houkuttelemalla lahjakkaita tutkijoita työskentelemään Eurooppaan. Kansainvälinen ulottuvuus sisältyy kaikkiin Marie Curie -toimiin, ja lisäksi toteutetaan sitä koskevia erillisiä toimia.

Kestävän kehityksen ja sukupuolten tasa-arvon periaatteet otetaan asianmukaisesti huomioon. Ohjelmassa on tarkoitus huolehtia naisten ja miesten tasa-arvosta edistämällä kaikissa Marie Curie -toimissa yhtäläisten mahdollisuuksien toteutumista sekä soveltamalla sukupuolten osallistumista koskevia tavoitteita (naisten osuuden olisi oltava vähintään 40 %). Lisäksi on tarkoitus tukea tutkijoiden vakaampaa urakehitystä ja varmistaa, että tutkijat voivat yhdistää tasapainoisesti työn ja muun elämänsä perhetilanteensa huomioon ottaen, sekä helpottaa tutkimusuralle palaamista tauon jälkeen. Niin ikään erityisohjelmassa otetaan tarpeen mukaan huomioon tutkimustoimintaan ja siihen perustuviin mahdollisiin sovelluksiin liittyvät eettiset, sosiaaliset, oikeudelliset ja laajemmat kulttuuriset näkökohdat sekä tieteen ja teknologian kehityksen sosioekonomiset vaikutukset ja tulevaisuudennäkymät.

Jotta voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti kaikki mahdollisuudet lisätä Euroopan houkuttelevuutta tutkijoiden silmissä, Marie Curie -toimissa pyritään saamaan aikaan konkreettisia synergiavaikutuksia muiden toimien kanssa. Tämä koskee sekä yhteisön tutkimuspolitiikan toimia että muiden yhteisön politiikan alojen, kuten koulutus-, koheesio- ja työllisyyspolitiikan toimia. Synergiaa pyritään luomaan myös alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimien kanssa. Toimia, joilla luodaan yhteyksiä tiedekasvatuksen ja tutkijanurien edistämisen välille, sekä tutkimus- ja koordinoitaitoimia, jotka koskevat uusia tiedekasvatuksen menetelmiä, toteutetaan "Valmiudet" -ohjelman osa-alueella "Tiede yhteiskunnassa"¹.

Eettiset näkökohdat

Erityisohjelman täytäntöönpanossa ja siihen perustuvassa tutkimustoiminnassa on noudatettava eettisiä perusperiaatteita. Näitä ovat muun muassa EU:n perusoikeuskirjaan sisältyvät periaatteet, kuten ihmisarvon ja ihmiselämän suojelu ja henkilötietojen ja yksityisyyden suoja, sekä ympäristön ja eläinten suojelu yhteisön oikeuden ja kansainvälisten sopimusten, ohjeistojen ja toimintasääntöjen uusimpien versioiden mukaisesti. Viimeksi mainittuja ovat esimerkiksi Helsingin julistus, Oviedossa 4. huhtikuuta 1997 allekirjoitettu Euroopan neuvoston yleissopimus ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä sekä sen lisäpöytäkirjat, YK:n yleissopimus lasten oikeuksista, Unescon yleismaailmallinen julistus ihmisen geeniperimästä ja ihmisoikeuksista, YK:n yleissopimus bakteriologisista (biologisista) ja toksiiniaseista (BTWC), elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskeva kansainvälinen sopimus sekä Maailman terveysjärjestön WHO:n asiaan liittyvät päätöslauselmat.

¹ Ohjelman täytäntöönpanon helpottamiseksi komissio korvaa vahvistamiensa suuntaviivojen mukaisesti jokaisen esityslistassa määritellyn ohjelmakomitean kokouksen osalta kustakin jäsenvaltiosta yhden edustajan kulut sekä erityistä asiantuntemusta vaativien esityslistan kohtien osalta kustakin jäsenvaltiosta yhden asiantuntijan tai neuvonantajan kulut.

Lisäksi otetaan huomioon bioteknologian eettisiä näkökohtia käsitelleen eurooppalaisen neuvonantajaryhmän lausunnot (1991–1997) sekä luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevän eurooppalaisen työryhmän lausunnot (1998–).

Koska Euroopassa sovelletaan useita erilaisia lähestymistapoja, periaatteena on, että tutkimushankkeiden osallistujien on noudatettava tutkimuksen suoritusmaassa voimassa olevia lakeja, määräyksiä ja eettisiä sääntöjä. Tämä on myös toissijaisuusperiaatteen mukaista. Kansallisia säännöksiä sovelletaan kaikissa tapauksissa, eikä yhteisö rahoita missään jäsenvaltiossa tai muussa maassa sellaista tutkimusta, joka on kielletty kyseisessä jäsenvaltiossa tai maassa.

Tutkimushankkeiden toteuttajien on tarvittaessa pyydettävä asianomaisilta kansallisilta tai paikallisilta eettisiltä toimikunnilta hyväksyntä ennen TTK-toimien aloittamista. Lisäksi komissio tekee poikkeuksetta eettisen arvioinnin niille ehdotuksille, jotka koskevat eettisesti arkaluonteisia kysymyksiä tai joissa ei ole otettu riittävästi huomioon eettisiä näkökohtia. Erityistapauksissa eettinen arviointi voidaan tehdä myös hankkeen toteutuksen aikana.

Rahoitusta ei myönnetä sellaiselle tutkimukselle, joka on kielletty kaikissa jäsenvaltioissa.

EY:n perustamissopimuksen liitteenä olevassa eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevassa pöytäkirjassa edellytetään, että yhteisön on laatiessaan ja pannessaan täytäntöön muun muassa tutkimusta koskevaa politiikkaa otettava täysimääräisesti huomioon eläinten hyvinvoinnin asettamat vaatimukset. Kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelua koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 24 marraskuuta 1986 annetussa neuvoston direktiivissä 86/609/EY¹ puolestaan edellytetään, että kaikki kokeet on suunniteltava siten, että vältetään aiheuttamasta koe-eläimille kärsimystä sekä tarpeetonta kipua tai tuskaa. Lisäksi direktiivin mukaan vaihtoehtoisista kokeista on valittava ne, joissa tarvitaan vähiten eläimiä ja joissa käytetään eläimiä, joilla on mahdollisimman alhainen neurofysiologinen herkkyystaso. Niin ikään on käytettävä kokeita, jotka aiheuttavat vähiten kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa. Eläinten geeniperimän muuttaminen ja eläinten kloonaminen voivat tulla kysymykseen ainoastaan, jos tavoitteet ovat eettisesti oikeutettuja ja olosuhteet ovat sellaiset, että taataan eläinten hyvinvointi ja noudatetaan biologisen monimuotoisuuden periaatteita.

Komissio seuraa ohjelman täytäntöönpanon aikana säännöllisesti tieteen edistymistä sekä kansallisia ja kansainvälisiä säännöksiä niissä tapahtuvan kehityksen huomioon ottamiseksi.

Tieteen ja teknologian kehitykseen liittyviä eettisiä näkökohtia tutkitaan varsinaisesti "Valmiudet"-erityisohjelman osa-alueella "Tiede yhteiskunnassa".

¹ EYVL L 358, 18.12.1986, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/65/EY (EUVL L 230, 16.9.2003, s. 32).

Toimet

Erityisohjelmasta tuetaan seuraavia Marie Curie -toimia:

– **Tutkijoiden peruskoulutus**

Tällä toimella tuetaan tutkijoiden alkuvaiheen koulutusta, ja tukea voidaan yleensä myöntää tutkijanuran neljän ensimmäisen vuoden aikana (tai kokopäivätyötä vastaavaksi ajaksi). Myös yksi lisävuosi on mahdollinen, jos se on tarpeen peruskoulutuksen saattamiseksi päätökseen Toimen tavoitteena on parantaa tutkijoiden uranäkymiä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla ja houkutella tätä kautta tehokkaammin nuoria tutkijanuralle. Tavoitteeseen pyritään verkostoimalla toimintaa ylikansallisesti siten, että luodaan rakenne, jota kattaa huomattavan osan jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden laadukkaista julkisen ja yksityisen sektorin resursseista tutkijoiden peruskoulutuksen alalla.

Toimi toteutetaan antamalla tukea kilpailun perusteella valittaville verkostoille, jotka muodostuvat eri maiden toisiaan täydentävistä tutkijankoulutusorganisaatioista. Näissä puitteissa tuetaan parhaiden uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden liittymistä vakiintuneen aseman saavuttaneisiin tutkijaryhmiin. Verkostojen perustaksi on laadittava yhteinen tutkijankoulutusohjelma, joka vastaa määriteltyjen tieteen ja teknologian osa-alueiden tarkasti yksilöityihin koulutustarpeisiin. Lisäksi ohjelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon tieteidenväliset ja kehitymässä olevat uudet "ylitieteiset" alat. Koulutuksessa on määrä keskittyä ensisijaisesti tieteellisen ja teknologisen tietämyksen hankkimiseen yksittäisissä hankkeissa tehtävän tutkimuksen kautta. Tätä täydennetään koulutusosioilla, joiden aiheina ovat muut tutkimuksen kannalta tärkeät taidot ja osaamisalueet, kuten tutkimushankkeiden ja -ohjelmien hallinnointi ja rahoitus, teollis- ja tekijänoikeudet ja muut tutkimustulosten hyödyntämisen tavat, yrittäjäyys, eettiset näkökohdat, tiedottaminen sekä tutkijoiden ja yhteiskunnan väliset suhteet.

Yhteisen tutkijankoulutusohjelman tulisi olla laatuvaatimuksiltaan yhtenäinen, ja siinä olisi otettava riittävästi huomioon työn ohjaamiseen ja mentorointiin liittyvät järjestelyt. Yhteisessä koulutusohjelmassa olisi hyödynnettävä verkoston osallistujien (mukaan luettuina yritykset) toisiaan täydentävää osaamista sekä muuta synergiaa. Ohjelmassa on edellytettävä koulutuksen laadun sekä – mikäli mahdollista – tutkinto- ja muiden todistusten vastavuoroista tunnustamista. On kiinnitettävä erityistä huomiota tutkijoiden pitkän aikavälin työllistymistä koskeviin ongelmiin.

Eri alojen organisaatioiden suora tai epäsuora mukanaolo on ehdottoman tärkeää tämän toimen kannalta. Verkostoissa tulisi esimerkiksi olla (johtavina) osallistujina asianomaisten alojen yksityisiä yrityksiä. Myös yksittäiset tutkimusorganisaatiot tai kahdenväliset järjestelyt voivat saada tukea tämän toimen yhteydessä, jos ne pystyvät selvästi osoittamaan, että tutkijankoulutusohjelman olennaiset elementit toteutetaan tosiasiallisesti yhteistyössä laajemman kumppanien joukon kanssa, vaikkeivät nämä kumppanit kuuluisikaan virallisesti verkostoon.

Tämän toimen yhteydessä voidaan antaa yhteisön tukea seuraaviin tarkoituksiin:

- uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden palvelukseenottoon kouluttamista varten;
- akateemisten oppituolien perustamiseen korkea-asteen koulutuslaitoksissa tai vastaavien paikkojen perustamiseen muissa tutkimusorganisaatioissa ja yritysmaailmassa kokeneita tutkijoita varten, jotta voitaisiin siirtää uutta tietämystä ja vahvistaa verkostossa koulutettujen alkuvaiheessa olevien tutkijoiden tutkimustyön ohjausta;
- verkottumiseen ja lyhyiden koulutustapahtumien (konferenssien, kesäkurssien ja erityisten koulutuskurssien) järjestämiseen sekä verkostossa toimiville tutkijakoulutettaville että verkoston ulkopuolisille tutkijoille.

– **Elinikäinen koulutus ja urakehitys**

Tämän toimen kohderyhmänä ovat urakehityksensä eri vaiheissa olevat kokeneet tutkijat. Tarkoituksena on monipuolistaa tutkijoiden henkilökohtaista pätevyyttä tarjoamalla heille mahdollisuus hankkia monitieteistä tai tieteidenvälistä osaamista taikka kokemusta työskentelystä muilla sektoreilla. Tavoitteena on auttaa tutkijoita saavuttamaan johtava riippumaton asema esimerkiksi johtavana tutkijana tai professorina tai muu vastaava korkea asema koulutussektorilla tai yrityksissä ja/tai parantamaan valmiuksiaan toimia tällaisessa asemassa. Toimella autetaan myös tutkijoita palaamaan tutkijanuralle tauon jälkeen tai (uudelleen) integroitumaan ulkomailla työskentelyn jälkeen tutkijaksi johonkin yhteisön jäsenvaltioon tai assosioituneeseen maahan (joka voi olla heidän lähtömaansa).

Toimen kohderyhmän tutkijoilta edellytetään vähintään neljän vuoden kokoaikaista tai vastaavaa tutkimuskokemusta tai tohtorin tutkintoa. Koska toimella kuitenkin pyritään edistämään nimenomaan elinikäistä koulutusta sekä urakehitystä, on odotettavissa, että tukea saavilla tutkijoilla on yleensä takanaan varsin pitkä työkokemus.

Toimi toteutetaan kahdella eri tavalla:

- i) tukemalla suoraan yhteisön tasolla myönnettäviä yksilökohtaisia Euroopan sisäisiä apurahoja, jotka mahdollistavat työskentelyn ulkomailla; apurahoja myönnetään jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden parhaille tai lupaavimmille tutkijoille tutkijan ja isäntäorganisaation yhdessä tekemän hakemuksen perusteella;

- ii) yhteisrahoittamalla alueellisia, kansallisia tai kansainvälisiä tutkijankoulutus- ja urakehitysohjelmia edellyttäen, että eurooppalaista lisäarvoa ja avoimuutta koskevat perusteet täyttyvät. Rahoitusta annetaan kilpailun perusteella valittaville entuudestaan olemassa oleville tai uusille alueellisille, kansallisille ja kansainvälisille rahoitusohjelmille, joissa tähdätään tälle toimelle määritettyihin tavoitteisiin ja edistetään yksittäisten tutkijoiden liikkuvuutta. Näihin ohjelmiin mukaan pääsevät tutkijat tulee valita avoimella ja ansioiden perusteella ratkaistavalla kilpailulla, jossa sovelletaan kansainvälistä vertaisarviointia ja jossa ei aseteta tutkijoiden alkuperää ja/tai kohdemaata koskevia rajoituksia. Ohjelmissa on tarjottava mukaan päässeille tutkijoille asianmukaiset työskentelyedellytykset.

Yhteisrahoituksen hakijoiden tulisi olla toimijoita, joilla on avainasema oman alueensa tutkijavarojen kehittämisessä. Tällaiset hakijat ovat tyypillisesti organisaatioita, jotka kuuluvat johonkin seuraavista ryhmistä:

- apurahaohjelmien rahoittamisesta ja hallinnoinnista viran puolesta vastaavat julkisyhteisöt, kuten ministeriöt tai valtioiden tutkimusneuvostot, tutkimusakatemit tai -virastot;
- muut julkisyhteisöt tai yksityiset tahot, kuten suuret tutkimusorganisaatiot, jotka rahoittavat ja hallinnoivat apurahaohjelmia joko virallisesti valtuutettuina tai viranomaisten tunnustamina; tällaisia voivat olla esimerkiksi valtioiden perustamat yksityisoikeuden piiriin kuuluvat elimet, joilla on julkinen palvelutehtävä, avustusjärjestöt jne.;
- kansainväliset elimet, jotka osana tehtäväänsä toteuttavat vastaavanlaisia ohjelmia Euroopan tasolla.

Yhteisrahoituksessa yhteisö osallistuu pääasiassa sellaisten apurahojen rahoitukseen, jotka vastaavat tämän toimen vaatimuksia ja tavoitteita erityisesti ulkomailla työskentelyn osalta. Kansainvälinen kilpailu tutkijoiden välillä on olennaista tämän toimen nojalla toteutettavan tutkimuksen korkeimman mahdollisen laadun takaamiseksi.

Kahta edellä mainittua toteutustapaa käytetään aluksi rinnakkain, ja yhteisrahoitusta käytetään rajoitetusti, jotta saadaan tarvittavaa kokemusta. Myöhemmin puiteohjelman täytäntöönpanon aikana suoritetaan kummankin toteutustavan vaikutusten arviointi, jonka perusteella määritetään puiteohjelman jäljellä olevan keston aikana käytettävät toteutustavat.

– **Yritysten ja tiedelaitosten yhteiset toimintamuodot ja kumppanuudet**

Tällä toimella pyritään luomaan ja edistämään julkisten tutkimusorganisaatioiden ja yksityisten kaupallisten yritysten – erityisesti pk-yritysten – välisiä dynaamisia toimintamuotoja sekä perinteistä valmistusteollisuutta. Toimet perustuvat pitkäkestoisiin yhteistyöohjelmiin, joiden tarkoituksena on lisätä sektorien välistä liikkuvuutta sekä tietämyksen (projektinhallinta, teollis- ja tekijänoikeuksien hallinta sekä tuotekehittely mukaan luettuina) siirtoa ja vaihtoa sekä edistää molemmilla sektoreilla toisen toimintakulttuurin ja osaamisvaatimusten tuntemista.

Toimi toteutetaan joustavasti yhteistyöohjelmilla, jotka perustuvat muun muassa yritysten ja tiedelaitosten välisiin hyviin toimintatapoihin koko EU:ssa ja joissa on mukana molempien sektorien organisaatioita vähintään kahdesta eri jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Näiden ohjelmien puitteissa annetaan tukea osapuolten henkilöstön välistä vuorovaikutusta varten. Yhteisön tukea voidaan myöntää yhdelle tai useammalle seuraavista toimintamuodoista:

- tutkimus- ja yrityssektorin väliset, kumppanuusjärjestelyn sisäiset tilapäiset henkilöstösiirrot, joiden tavoitteena on tiivistää sektoreiden välistä yhteistyötä;
- kumppanuusjärjestelyn ulkopuolisten kokeneiden tutkijoiden tilapäinen palvelukseenotto kummallakin sektorilla;
- verkottuminen ja yritys- ja tutkimussektorin välistä kokemuksen ja tietämyksen vaihtoa tehostavat työpajat ja konferenssit, joiden tarkoituksena on saavuttaa laajemmin kummankin sektorin henkilöstöä;
- pk-yrityksiä koskevana erityistoimenpiteenä tuki pieniin materiaalikustannuksiin, jotka liittyvät näiden yritysten osallistumiseen yhteistyöhön.

– **Kansainvälinen ulottuvuus**

Tämän osa-alueen taustalla on ajatus siitä, että kansainvälisyys on yksi keskeisistä Euroopan tutkimuksen ja kehittämisen alan inhimillisiin voimavaroihin liittyvistä osatekijöistä. Kansainvälistä ulottuvuutta tuetaan erityistoimilla, joilla yhtäältä edistetään eurooppalaisten tutkijoiden urakehitystä ja toisaalta lisätään tutkijoiden välityksellä tehtävää kansainvälistä yhteistyötä.

Jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden tutkijoiden urakehitystä tuetaan seuraavilla tavoilla:

- i) eurooppalaisten tutkijoiden kansainväliset apurahat, jotka edellyttävät tutkijan palaamista lähtömaahan; apurahat on tarkoitettu kokeneiden tutkijoiden elinikäistä koulutusta sekä osaamisen monipuolistamista varten, ja niiden avulla on tarkoitus hankkia uutta osaamista ja tietämystä;
- ii) paluu- ja uudelleenintegroitumisapurahat; nämä on tarkoitettu kokeneille tutkijoille, jotka ovat olleet hankkimassa kansainvälistä kokemusta. Kansainvälistä ulottuvuutta koskevan toimen yhteydessä tuetaan myös ulkomailla työskentelevien, jäsenvaltioista ja assosioituneista maista lähtöisin olevien tutkijoiden verkostoitumista. Tarkoituksena on pitää tutkijat ajan tasalla eurooppalaisen tutkimusalueen kehityksestä ja antaa heille mahdollisuus osallistua siihen.

Tutkijoiden välityksellä tehtävää kansainvälistä yhteistyötä tuetaan:

- i) ulkomaisten tutkijoiden apurahoilla, joilla houkutellaan kolmansien maiden huippututkijoita jäsenvaltioihin ja assosioituneisiin maihin tietämyksen tason parantamiseksi Euroopassa sekä korkean tason yhteyksien luomiseksi; kehitysmaiden tai nousevan talouden maiden tutkijoille voidaan myöntää tukea myös paluuvaihetta varten; lisäksi tuetaan jäsenvaltioissa ja assosioituneissa maissa työskentelevien kolmansien maiden tutkijoiden verkostoitumista, jotta voitaisiin kehittää heidän yhteydenpitoaan niille alueille, joilta he ovat lähtöisin, ja luoda rakenteita yhteydenpitoa varten.

ii) edistämällä kumppanuuksia, joissa on mukana useita tutkimusorganisaatioita Euroopasta ja yksi tai useampia organisaatioita:

- maista, jotka kuuluvat Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin
- maista, joiden kanssa yhteisö on tehnyt tiede- ja teknologiasopimuksen.

Tukea annetaan yhteisten ohjelmien pohjalta myös uransa alkuvaiheessa olevien sekä kokeneiden tutkijoiden lyhytkestoisia tutkijavaihtoja varten, kaikkien osapuolten kannalta hyödyllisten konferenssien ja muiden tapahtumien järjestämiseen sekä järjestelmälliseen hyvien toimintatapojen vaihtoon sellaisten kysymysten tiimoilta, jotka ovat suoraan olennaisia tutkimuksen ja kehittämisen alan inhimillisten voimavarojen kannalta.

Toimintaa täydennetään "Yhteistyö"- ja "Valmiudet"-ohjelmien kansainvälisillä toimilla.

– **Erityistoimet**

Jotta voitaisiin tukea tutkijoiden aidosti eurooppalaisten työmarkkinoiden syntyä, toteutetaan yhtenäisen kokonaisuuden muodostava joukko liitännäistoimia, joilla poistetaan tutkijoiden liikkuvuuden esteitä ja parannetaan heidän uranäkymiään Euroopassa. Näiden toimien tavoitteena on erityisesti lisätä eri sidosryhmien sekä suuren yleisön tietoisuutta muun muassa Marie Curie -palkintojen avulla. Lisäksi päämääränä on vauhdittaa ja tukea jäsenvaltioissa toteutettavia toimia sekä täydentää muita yhteisön toimia. Erityisiin toimiin sisältyy myös kannustetoimia niiden julkisten laitosten hyväksi, jotka edistävät tutkijoiden liikkuvuutta, laatua ja profiilia edellyttäen, että eurooppalaista lisäarvoa sekä avoimuutta koskevat perusteet täyttyvät.

LIITE II

Tiedot, jotka komissio toimittaa 8 artiklan 5 kohdan mukaisesti

1. Toimia koskevat tiedot, joilla mahdollistetaan kunkin ehdotuksen seuranta sen koko voimassaolon ajan ja jotka kattavat erityisesti:
 - esitetyt ehdotukset;
 - kutakin ehdotusta koskevan arvioinnin tulokset;
 - avustussopimukset;
 - päättyneet toimet.
2. Kunkin ehdotuspyynnön tuloksia ja toimien täytäntöönpanoa koskevat tiedot, joihin sisältyy erityisesti:
 - kunkin ehdotuspyynnön tulokset;

- avustussopimuksia koskevien neuvottelujen tulokset;
- toimien täytäntöönpano, mukaan lukien maksutiedot ja toimien tulokset.

3. Tiedot ohjelman täytäntöönpanosta, puiteohjelman, erityisohjelman ja kunkin toimen tasolla.

Tiedot (erityisesti ehdotuksia, niiden arviointia ja avustussopimuksia koskevat tiedot) olisi toimitettava rakenteellisesti yhdenmukaisessa, sähköisesti luettavassa ja käsiteltävässä muodossa, ja niiden olisi oltava saatavilla tietotekniikkaan perustuvasta tieto- ja raportointijärjestelmästä, joka mahdollistaa nopean tietojen analysoinnin.
